

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Lenky Krupičkové a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobce: **T. G. P.**, zastoupen Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, proti žalované: **Policie ČR, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy**, se sídlem Kaplanova 2055/4, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 7. 3. 2019, č. j. 4 A 1/2019 - 45,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Jindřichovi Lechovskému, advokátovi, **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 4 114 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Rozhodnutím žalované ze dne 15. 12. 2018, č. j. KRPA-471300-19/ČJ-2018-000022, byl žalobce zajištěn podle § 124 odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o pobytu cizinců“), za účelem správního vyhoštění, a doba zajištění byla stanovena na 90 dnů ode dne omezení osobní svobody.

II.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalované žalobu, kterou Městský soud v Praze (dále též „městský soud“) výše uvedeným rozsudkem zamítl. Městský soud označil za nesporné, že žalobci bylo uloženo správní vyhoštění, které nabylo právní moci dne 20. 6. 2017, a že se žalobce nachází v evidenci nežádoucích osob od 20. 6. 2017 do 4. 10. 2020. Při kontrole provedené Policií ČR dne 14. 12. 2018 bylo zjištěno, že se žalobce nadále nachází na území České republiky a maří výkon tohoto rozhodnutí, načež byl žalovanou zajištěn dle § 124 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců. Dle městského soudu se žalovaná dostatečně a přezkoumatelně vypořádala s nutností zajištění žalobce a ob stojí rovněž její závěr o nemožnosti uložení zvláštních opatření dle § 123b zákona o pobytu cizinců. Žalobce se nacházel na území České republiky v rozporu s vydaným rozhodnutím o správním vyhoštění, ačkoliv si byl uložení vyhoštění vědom. Námitka, že nevěděl o skončení řízení ve věci žádosti o udělení mezinárodní ochrany, není dle městského soudu relevantní, neboť žalobce ani nejevil zájem tyto skutečnosti zjistit. Z jeho výpovědi je zřejmé, že nečinil žádné kroky k vycestování. Přestože bylo žalobci známo, že se může obrátit na organizaci IOM, která by mu pomohla s vycestováním do domovského státu, o tuto pomoc nepožádal. Namísto toho žádal o udělení mezinárodní ochrany v době, kdy mu hrozilo, že bude správní vyhoštění realizováno. Ke stejnému kroku přistoupil i v době zajištění. Dle městského soudu lze tedy přisvědčit žalované, že žalobce neskýtá záruku, že dobrovolně z území České republiky vycestuje, když činí všechny kroky pro to, aby oddálil okamžik svého vycestování. Žalovaná při posuzování možnosti uložení zvláštních opatření posoudila žalobcovy osobní, majetkové a rodinné poměry i charakter porušení povinností souvisejících s vyhošťovacím řízením. Vycházela z toho, že žalobce nemá finanční prostředky ke složení záruky, nemá žádnou oficiálně nahlášenou adresu, dopouštěl se protiprávního jednání a nerespektoval rozhodnutí o správním vyhoštění. Lze s ní souhlasit, že s ohledem na žalobcovo dosavadní jednání by mírnější opatření nebyla účinná.

III.

[3] Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“).

[4] Namítá, že závěr žalované i městského soudu o nemožnosti uložení zvláštních opatření pro jeho chování spočívající v nedostatečném zájmu o řízení o žalobě proti zastavení azylového řízení je nepřijatelný. Žalovaná se totiž nedostatečně vypořádala s konkrétní situací stěžovatele, tedy s tím, že se stěžovatel dopustil protiprávního pobytu na území České republiky nedbalostně, nikoliv úmyslně. Nedostatek zájmu o výsledek soudního řízení nemůže mít za následek odmítnutí alternativních opatření namísto zajištění. Stěžovatel nezpochybňuje svůj nelegální pobyt na území České republiky, avšak v jeho případě měla být uložena alternativní opatření, nikoliv zajištění. Poukazuje na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2011, č. j. 1 As 132/2011 - 51, ze dne 28. 3. 2012, č. j. 3 As 30/2011 - 57 a ze dne 28. 2. 2016, sp. zn. 5 Azs 20/2016, které se vyjadřují ke smyslu a cílům právní úpravy zvláštních opatření a jejich uložení namísto zajištění. Stěžovatel je osobou, u níž nebylo zajištění důvodné, neboť o protiprávnosti svého pobytu na území České republiky nevěděl.

pokračování

[5] Na základě výše uvedeného proto stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek městského soudu i rozhodnutí žalované a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

IV.

[6] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

V.

[7] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněného důvodu a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[8] Kasační stížnost není důvodná.

[9] Podstatou kasační stížnosti je přesvědčení stěžovatele, že žalovaná nedostatečně posoudila možnost uložení zvláštních opatření a městský soud se nesprávně vypořádal se související žalobní námitkou.

[10] Dle § 124 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců je policie oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud cizinec nevycestoval z území v době stanovené v rozhodnutí o správním vyhoštění (důraz přidán).

[11] Zákon o pobytu cizinců upravuje v § 123b odst. 1 tři formy zvláštních opatření za účelem vycestování cizince z území:

a) povinnost cizince oznámit policii adresu místa pobytu, zdržovat se tam, každou jeho změnu oznámit následující pracovní den policii a ve stanovené době se na adrese místa pobytu zdržovat za účelem provedení pobytové kontroly,

b) složení peněžních prostředků ve volně směnitelné měně ve výši předpokládaných nákladů spojených se správním vyhoštěním (dále jen „finanční záruka“) cizincem, kterému je zvláštní opatření za účelem vycestování uloženo; peněžní prostředky za cizince může složit státní občan České republiky nebo cizinec s povoleným dlouhodobým anebo trvalým pobytem na území (dále jen „složitel“), nebo

c) povinnost cizince osobně se hlásit policii v době policií stanovené.

[12] Problematikou uložení zvláštních opatření namísto zajištění se Nejvyšší správní soud již opakovaně zabýval. V rozsudku ze dne 15. 7. 2011, č. j. 7 As 76/2011 - 50, k tomu uvedl: „Zajištění cizince musí být vyhrazeno pro případy, kdy skutečně nelze zajistit výkon správního vyhoštění jinými prostředky, například uložení zvláštního opatření podle ust. § 123b zákona o pobytu cizinců. Není však pravdou, že by policie musela vždy nejdříve přistoupit k uložení zvláštního opatření a teprve v případě neúspěchu by mohla cizince zajistit. Takový výklad by vedl v důsledku často ke zmaření výkonu správního vyhoštění. I když by totiž bylo zřejmé, že se cizinec bude snažit vyhnout vycestování z České republiky, policie by mu nejdříve

uložila zvláštní opatření, a poté, co by zjistila, že zvláštní opatření nevedlo ke kýženému cíli, neboť cizinec se začal skrývat nebo odcestoval do jiného státu, mohl by již být výkon správního vyhoštění zmařen a k zajištění cizince by vůbec nemohlo být přistoupeno.“ Uložení mírnějšího opatření je vázáno na předpoklad, že cizinec bude schopen plnit povinnosti z toho plynoucí, a zároveň neexistuje důvodná obava, že by byl uložením zvláštního opatření ohrožen výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Nesplnění jednoho nebo druhého předpokladu je zcela samostatným důvodem pro závěr, že nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování ve smyslu § 123b zákona o pobytu cizinců (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 3. 2014, č. j. 3 As 104/2013 - 30). Zákon tak zohledňuje zájem na tom, aby přijatá opatření byla skutečně účinná. Požadavek na aplikaci mírnějších prostředků proto nelze vykládat tak, že policie je povinna nejdříve přistoupit k uložení zvláštního opatření a teprve až v případě neúspěchu cizince zajistit (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2011, č. j. 5 As 59/2011 - 64).

[13] Důvod zajištění podle § 124 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců paušálně nevylučuje možnost použití zvláštního opatření. Správní orgán je vždy povinen zvážit zejména osobní, majetkové a rodinné poměry cizince, charakter porušení povinností souvisejících s vyhošťovacím řízením, jeho dosavadní chování a respektování veřejnoprávních povinností stanovených Českou republikou nebo jinými státy Evropské unie (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 5 Azs 20/2016 - 38). Posouzení, zda správní orgán přistoupí k uložení zvláštního opatření, nezahrnuje pouze subjektivní postoj cizince, zda by byl schopen a ochoten se danému opatření podrobit, ale předpokládá objektivní hodnocení celkové situace správním orgánem, na kterém leží odpovědnost rozhodnout, zda uložené opatření splní svůj účel. Vedle toho, že správní orgán musí uvedenou úvahu učinit, musí ji také promítnout do odůvodnění svého rozhodnutí (srov. rozsudky ze dne 21. 3. 2012, č. j. 1 As 11/2012 - 74; ze dne 18. 10. 2012, č. j. 7 As 107/2012 - 40; nebo ze dne 7. 12. 2011, č. j. 1 As 132/2011 - 51).

[14] Dle správního spisu stěžovatel přicestoval na území České republiky v roce 2008, a to na základě povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání platného do 4. 11. 2013. Poté byl oprávněn na území pobývat na základě žádosti o prodloužení doby platnosti tohoto povolení. Řízení o této žádosti bylo zastaveno, příslušné rozhodnutí nabylo právní moci dne 2. 3. 2017. Od tohoto data stěžovatel žádné pobytové oprávnění neměl. Rozhodnutím žalované ze dne 13. 6. 2017 bylo stěžovateli uloženo správní vyhoštění na dobu dvou let. Lhůta k vycestování z území České republiky byla stanovena na 40 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí a uplynula 30. 7. 2017. Stěžovatel však z území České republiky nevycestoval, což potvrzuje trestní příkaz vydaný Obvodním soudem pro Prahu 4 dne 4. 3. 2018, sp. zn. 52 T 32/2018 pro přečin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, kterým byl stěžovatel odsouzen k trestu vyhoštění z území České republiky na dobu dvou let. Dne 11. 4. 2018 podal stěžovatel žádost o udělení mezinárodní ochrany; řízení bylo z důvodu nepřijatelnosti žádosti zastaveno. Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel žalobu u Krajského soudu v Plzni. Jelikož soud nevyhověl žádosti o přiznání odkladného účinku žalobě, byl stěžovatel povinen do 30 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o nepřiznání odkladného účinku (22. 10. 2018) vycestovat z území České

pokračování

republiky. To neučinil. Soudní řízení bylo následně zastaveno z důvodu neznámého místa pobytu stěžovatele.

[15] Dne 14. 12. 2018 byl stěžovatel kontrolován hlídkou Policie ČR v osobním automobilu. Hlídkce sdělil, že v tomto automobilu občasně se svolením majitele přespává. Jelikož stěžovatel nepředložil žádné oprávnění k pobytu, došlo k jeho zajištění. V protokolu o podání vysvětlení ze dne 15. 12. 2018 stěžovatel uvedl, že ztratil cestovní doklad, tuto ztrátu však nikde nenahlásil. O rozhodnutí o správním vyhoštění věděl, osobně je převzal, ale neměl dostatek finančních prostředků na letenku do Vietnamu a ani se mu je nepodařilo získat. Slyšel o organizaci IOM, která by mu pomohla s vycestováním, ale nikdy tam nešel. Potvrdil, že věděl o zamítnutí své první žádosti o azyl. O tom, jak dopadlo druhé řízení o žádosti o azyl, nevěděl, neboť nebyl v kontaktu s právní pomocí, která mu byla poskytnuta v ZZC. Nečinil žádné další kroky k legalizaci svého pobytu na území České republiky. Na území České republiky nemá stálou adresu pobytu, bydlí v autě již 7 let, je bezdomovec. Pracuje u podnikatele v Praze, vykládá zboží v obchodě. Nemá finanční prostředky na složení finanční záruky, má však prostředky na vycestování zpět do Vietnamu. Nemá zde žádný majetek, pouze osobní věci. Na území České republiky nemá žádnou rodinu ani jiné bližší vazby.

[16] S ohledem na skutkové okolnosti Nejvyšší správní soud konstatuje, že závěr žalované i městského soudu, že v případě stěžovatele existuje obava, že by v případě nahrazení zajištění zvláštními opatřeními výkon rozhodnutí o správním vyhoštění opět mařil a dobrovolně nevycestoval, byl odůvodněný. Jak plyne z výše uvedeného, stěžovatel na území České republiky pobýval ode dne 2. 3. 2017 bez pobytového oprávnění. Bylo mu uloženo nejen správní vyhoštění, ale byl mu rovněž uložen trest vyhoštění. Uloženou povinnost vycestovat z území České republiky ani jednou nerespektoval, přestože si jí byl dle svých vlastních slov vědom. Zároveň nečinil relevantní kroky pro to, aby mohl z území České republiky vycestovat, ač tuto možnost měl. Obě žádosti o udělení mezinárodní ochrany podával teprve v návaznosti na uložení povinnosti opustit Českou republiku, tj. v době, kdy mu hrozilo, že bude jeho správní vyhoštění realizováno. Zjevně tedy jedná tak, aby na území České republiky setrval co nejdéle a nebylo lze vyloučit, že by ve svém způsobu chování pokračoval i navzdory uloženému zvláštnímu opatření.

[17] Žalovaná situaci stěžovatele posoudila individuálně s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem a své úvahy řádně odůvodnila. Opakovaně uvedla celou řadu skutečností, které odůvodňují, proč v daném případě není možné přistoupit k uložení zvláštních opatření (dlouhodobé a opakované nerespektování povinnosti vycestovat zpět do Vietnamu, nečinění žádných kroků v tomto směru, nezájem o svůj právní status jako status cizince, jemuž bylo uloženo vyhoštění z území České republiky, snaha setrvat na území České republiky navzdory těmto skutečnostem, nedostatek prostředků na složení finanční záruky, a neuvedení konkrétní adresy místa pobytu.). Z uvedeného vyplývá, že žalovaná nezaložila závěry o nemožnosti použití zvláštních opatření v daném případě pouze na tom, že by stěžovatel nedbalostně neprojevil dostatečný zájem o vývoj řízení o žalobě proti rozhodnutí o zastavení azylového řízení. Rovněž městský soud uvedl ve shodě s rozhodnutím žalované zcela konkrétní skutkové důvody, pro něž nebylo možné aplikovat jednotlivá zvláštní opatření, protože se nemůže jednat o paušalizovaný přístup.

[18] Na výše uvedeném nemůže nic změnit tvrzení stěžovatele, že z pouhé nedbalosti nevěděl o ukončení řízení o druhé žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Stěžovatel si byl vědom toho, že má vycestovat z území České republiky a nepochybně věděl rovněž o tom, že je vedeno řízení o žalobě ve věci jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Městský soud pak správně poukázal na to, že bylo na něm, aby se s ohledem na svůj pobytový status aktivně zajímal o průběh a výsledek tohoto řízení. Stěžovatel ostatně ani nepředložil žádné vysvětlení, proč nebyl v rozhodné době v kontaktu se svým zástupcem. Uvedené jednání stěžovatele nelze bagatelizovat jako pouhou nedbalost. Za situace, kdy se stěžovatel navzdory své pobytové historii o výsledek řízení nezajímal, nelze tuto skutečnost vykládat v jeho prospěch (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 5 2019 č. j. 3 Azs 154/2018 - 25 a ze dne 16. 5 2017 č. j. 5 Azs 80/2017 - 27).

[19] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[20] Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, jíž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože jí v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

[21] Ustanovenému zástupci stěžovatele Nejvyšší správní soud přiznal odměnu za jeden úkon právní služby - podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále též „advokátní tarif“) v celkové výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5. advokátního tarifu], k čemuž náleží náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Vzhledem k tomu, že advokát je plátcem daně z přidané hodnoty, odměna je dále zvýšena o částku odpovídající této dani, kterou je tato osoba povinna z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Částka daně, vypočtená podle citovaného zákona, činí 714 Kč. Celkem tedy odměna ustanoveného advokáta činí částku ve výši 4 114 Kč. Tato částka mu bude vyplacena do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

[22] Ustanovenému zástupci stěžovatele Nejvyšší správní soud nepřiznal odměnu za úkon právní služby - další porada s klientem přesahující jednu hodinu [§ 11 odst. 1 písm. c) advokátního tarifu]. Zástupce stěžovatele sice doložil konání porady s klientem dne 7. 3. 2019 v délce 75 minut, ale podle názoru Nejvyššího správního soudu nebyl tento úkon v takovém časovém rozsahu účelný a nezbytný. Ustanovený zástupce zastupoval stěžovatele již v řízení o podané žalobě před městským soudem. Z obsahu kasační stížnosti a jejího doplnění pak vyplývá, že zástupce stěžovatele zde uplatnil argumentaci, která je téměř totožná s argumentací, kterou uvedl už v doplnění žaloby. Rovněž lze poukázat i na to, že skutkový stav projednávané věci je zcela jednoduchý. Obdobně Nejvyšší správní soud postupoval již například v rozsudcích ze dne 27. 2. 2019, č. j. 7 Azs 334/2018 - 34, ze dne 29. 3. 2019, č. j. 9 Azs 446/2018 - 21, ze dne 16. 5. 2019, č. j. 9 Azs 76/2019 - 39, nebo ze dne 22. 8. 2019, č. j. 3 Azs 241/2019 - 48.

pokračování

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. října 2019

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu